

ג'יור בשיריו של גיורא פישר

עמיר לבנת

השירים הבאים, בהם מוזכרת העיר ג'יור (Győr) שבהונגריה, נכתבו על ידי המשורר [גיורא פישר](#). אמו של גיורא, מרים לבית שוגר (Iréen Sugár), נולדה בג'יור, ובדורות הקודמים התגוררו בה אבותיו.

גיורא פישר נולד בשנת 1951 במושב אביגדור, בין גדרה לאשקלון, בו הוא מתגורר גם כיום עם אשתו ובניו. הוא בעל תואר שני במקרא, ושימש כמורה לתנ"ך בבית הספר התיכון בבאר טוביה. במקביל לכך החזיק ברפת גדולה.

כילד וכנער כתב שירים ופזמונים, אך בבגרותו זנח את הכתיבה. הוא שב אליה לאחר שבנו, [מרם פישר](#), נפל בשנת 2002 בעת פעילות צה"ל בג'נין. ספרו הראשון, "אחרי זה", יצא לאור בשנת 2010. אחריו ראו אור הספרים "צירי חיים" בשנת 2014, "מה למדת מהסיפור" בשנת 2017 ו-"בתחתית הימים" בשנת 2022. על כתיבתו זכה בפרס רמת גן לשירת ביכורים לשנת תשע"א, 2011.

גיורא ביקר מספר פעמים בג'יור, עיר הולדתה של אמו, ושילב את רשמיו בשני השירים המובאים כאן. בשיריו מוזכרים גורל אבותיו ושאר יהודי העיר בשנות השואה, על רקע ביקורו בעיר שנים לאחר מכן. שירים אלו מהווים קו המחבר בין עבר להווה ועתיד, ובין הונגריה לישראל.

בבית הקברות היהודי בג'ייר

כָּאֵב עוֹר
הַלּוֹמֵד אֶת פְּנֵי בְנוֹ
צִרְפְּתִי שְׁקָעִים מְחוּקִים
אוֹת לְאוֹת
תּוֹ לְתוֹ
וְקִרְאֹתֵי:
נִפְטָר בְּתַרְפ־ט.

צְרוּף אוֹתִיּוֹת
מִבְּחִינַת הַבְּגָרוֹת
עַל מַצֵּבַת סָבִי שְׁבָרָךְ:
נִפְטָר בְּאֵבוֹ וְזָכָה
(הִיחִידִי) לְקַבּוּרָה –
בְּג'ייר, הוֹנְגָּרִיָּה.

אִמְרָתִי שֶׁם לְאִמִּי הַמֵּתָה:
אֶל תִּכְפִּי,
הֵן שָׁבוּ בָנִים לְגִבּוֹלָם.
וְאַצְבָּעוֹתַי הָרְגִילוֹת לְלִטָּן
אֶת בְּנִי

מִתְרַגְּלוֹת בְּלִי דַעַת
אוֹתִיּוֹת מִתְכַּת בּוֹלָטוֹת

נִלְחַם בְּטָרוֹר
נָפַל בְּג'ייר
2002

העיר שלא נפגעה

כָּל כֶּף יָפָה הִיא ג'ייר, עִיר הַלְדָּתָהּ שֶׁל אִמִּי
פְּגִינָה אוֹסְטְרוֹ-הוֹנְגָּרִית.
לֹא נִפְגְּעָה כָּלֵל בְּמִלְחָמָה הַגְּדוֹלָה.
כָּאֵן,
סִבְתָּא שְׁלִי, דוֹדִי וְיִלְדֵיהֶם
טִילוּ בְּרַחוּבוֹת הַנְּאֻסָּפִים אֶל כֶּפֶר הָעִיר
וּמִשָּׁם נִשְׁלְחוּ (לְפִי הַרְשׁוּמוֹת)
בִּ11 אוֹ בִ14 בְּיוֹנֵי 1944.

ג'ייר, הונגריה, סוכות תשע"ה

מתוך הספר אחרי זה, עם עובד, תשע"ה 2015

שיריו של גיורא מתקשרים לימי הזכרון לשואה ולגבורה, ולחללי מערכות ישראל ופעולות האיבה, המצויינים בימים אלו. ימים אלו נטענים במשמעות טריה וקשה במיוחד מאז ה-7 באוקטובר – בעקבות אירועים אלו היינו כולנו לאומה שכולה, לעם של שורדים. שיריו של גיורא מהדהדים וזועקים בעודנו חיים את זכרון הנופלים ומייחלים לשובם של השבויים והחטופים. מי יתן ולא נדע עוד צער.